Siku ya Choo Duniani 2021: Nani anajali kuhusu vyoo?

Novemba 19
SIKU YA CHOO DUNIANI
Kuthamini vyoo

Tunapouliza swali, "Ni nani anajali kuhusu vyoo"? Tunatumai jibu lako ni, "Ninajali!"

Kushiriki kwako kwa kampeni ya Siku ya Choo Duniani 2021 ni muhimu sana kwa mafanikio yake.

Katika karatasi hili, utapata maelezo, kweli muhimu na hadithi ambazo unaweza kushiriki kwenye mitandao yako ya kijamii au popote ungependa.

Unaweza kupata habari unayoweza kushiriki kwa www.worldtoiletday.org, na kwa kufuata #WorldToiletDay

SIKU YA CHOO DUNIANI 2021 NI LINI?

19 Novemba 2021

SIKU YA CHOO DUNIANI 2021 NI NINI?

Siku ya Choo Duniani imekuwa ikiadhimishwa kila mwaka na Umoja wa Mataifa tangu 2013. Ilianzishwa kwa mara ya kwanza mwaka wa 2001 na Shirika la Vyoo Duniani.

LENGO LA SIKU YA CHOO DUNIANI LILIKUWA GANI?

Siku ya Choo Duniani husherehekea vyoo na kuhamasisha watu kuhusu watu bilioni 3.6 wanaoishi bila vyoo safi na salama. Ni kuhusu kuchukua hatua kushughulikia tatizo la usafi duniani na kufikia Lengo la 6 la Maendeleo Endelevu: maji na usafi kwa wote kufikia 2030.

NANI HUPANGA SIKU YA CHOO DUNIANI?

Kila mwaka, UN-Water – Utaratibu wa uratibu wa maji na usafi wa Umoja wa Mataifa - hupanga mada ya Siku ya Choo Duniani. Mwaka wa 2021, mada ni 'kuthamini choo'. Mada za awali zinaweza kupatikana hapa: **www.worldtoiletday.org/2021-home/archive**

NINI HUTENDEKA SIKU YA CHOO DUNIANI?

Kabla ya siku hiyo, UN-Water huzindua kampeni ya ulimwenguni pote ya **www.worldtoiletday.org** na kwenye mitandao ya kijamii #WorldToiletDay. Watu

binafsi, mashirika, serikali, kampuni, shule na waigizaji wengine wengi huunga mkono siku hiyo kwa kutumia ujumbe rasmi na mali, au kwa kupanga shughuli zao wenyewe za Siku ya Choo Duniani.

SIKU YA CHOO DUNIANI 2021 INAHUSU NINI?

Siku ya Choo Duniani 2021 ni kuhusu kuthamini choo. Kampeni (**www.worldtoiletday.org**) inakazia fikira kweli kwamba choo – na mifumo ya usafi inayoitegemeza – zinaufadhili mdogo, usimamizi mbaya au kupuuzwa katika sehemu nyingi za ulimwengu, ikiwa na matokeo mabaya kwa afya, uchumi na mazingira, hasa katika jamii maskini na zilizotengwa sana.

KAMPENI HIYO INASEMA NINI?

Hii ndio hadithi kuu ya kampeni ya Siku ya Choo Duniani 2021:

> "Ni nani anajali kuhusu vyoo?" Watu bilioni 3.6 wanajali. Kwa sababu hawana moja inayofanya kazi vizuri.
>
> Tunapaswa kujali zaidi kuhusu vyoo. Ikiwa una moja, ishukuru. Maisha bila choo ni chafu, hatari na isiyo na heshima.
>
> Afya ya umma inategemea vyoo. Vyoo pia vinaongoza kuboreshwa kwa usawa wa kijinsia, elimu, uchumi na mazingira.
>
> Hakutakuwa na siku zijazo endelevu bila vyoo. Serikali lazima zifanye kazi mara nne haraka zaidi na kuhakikisha kila mtu ana choo ifikapo mwaka 2030. "

JE, USAFI NI HAKI YA KIBINADAMU?

Ndio. Usafi unatambulika na Umoja wa Mataifa kama haki ya kibinadamu inayompa kila mtu fursa ya kupata usafi na kwa bei nafuu, katika nyanja zote za maisha, iliyo salama na inayokubalika kijamii na kitamaduni na inayoandaa faragha na kuhakikisha heshima.[1] Kufikia Lengo la 6 la Maendeleo Endelevu- maji na usafi kwa wote kufikia 2030- serikali lazima zichukue mwelekeo wa haki za kibinadamu kuboresha na kupanua utoaji wa huduma ili kuhakikisha hakuna mtu ameachwa nyuma.

TUNAKABILIANA NA TATIZO GANI LA USAFI?

Usafi na maji safi ya kunywa ni haki za msingi za kibinadamu ambayo kila mtu anapaswa kuwa nayo. Hata hivyo, karibu nusu ya idadi ya watu duniani – watu bilioni 3.6 – wanaishi bila huduma iliyosimamiwa vizuri ya usafi, inayofafanuliwa kama choo, isiyotumiwa na familia zingine, ambayo inashughulikia au kutupa kinyesi hapo, au kuiweka salama na kutupwa mahali pengine, au inayounganishwa na mabomba ya maji taka inayofanya kazi. Badala yake, wanatumia vifaa ambavyo havitupi kinyesi hapo au kwingineko (zinazojulikana kama vifaa 'vya msingi', 'kidogo' au 'havijaboreshwa') au wanajisaidia nje ('kuenda haja nje'). [2] Watu milioni 494 bado wanaenda haja nje.

1 Umoja wa Mataifa: **https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/169**

2 Mpango wa Ufuatiliaji wa Pamoja wa WHO/UNICEF wa Ugavi wa Maji na Usafi (JMP): **https://washdata.org/monitoring/sanitation**

NI NINI MATOKEO MAKUU YA TATIZO LA USAFI?

Wakati watu fulani katika jamii hawana vyoo salama, afya ya kila mtu iko hatarini. Usafi duni unachafua vyanzo vya maji ya kunywa, mito, fukwe na mazao ya chakula, na kueneza magonjwa hatari kati ya idadi kubwa ya watu. Ulimwenguni, angalau watu bilioni 2 hutumia chanzo cha maji ya kunywa kilichochafuliwa na kinyesi Kila siku, zaidi ya watoto 700 chini ya umri wa miaka mitano hufa kutokana na ugonjwa wa kuhara inayohusishwa na maji chafu, na usafi duni

NI NINI GHARAMA YA KUWEKEZA KATIKA USAFI?

Kupata huduma ya usafi ni muhimu kwa utekelezaji wa haki zote za binadamu. Vyoo hususan vinaendesha maboresho katika usawa wa kijinsia, elimu, uchumi na mazingira. Kwa mfano, kila dola 1 iliyowekezwa katika usafi wa msingi inahifadhi hadi dola 5 kwa gharama za matibabu na tija iliyoongezeka, na kazi zinaundwa kwenye safu nzima ya huduma. Kwa wanawake na wasichana, choo nyumbani, shuleni na kazini inawasaidia kufikia uwezo wao kamili na kucheza nafasi yao kikamili katika jamii, hasa kipindi cha hedhi na uja uzito.

LENGO LA 6 LA MAENDELEO ENDELEVU NI NINI?

Lengo la 6 la Maendeleo Endelevu ni 'kuhakikisha kuwepo na usimamizi endelevu wa maji na usafi kwa wote' kufikia 2030. Lengo 6.2 la usafi utapimwa na kiasi cha idadi ya watu wanaotumia huduma za usafi zilizosimamiwa vizuri, ikijumuisha kifaa cha kuosha mikono iliyo na maji na sabuni.

NI NINI KINACHOHITAJIKA KUFANYIKA KUFIKIA LENGO LA 6 LA MAENDELEO ENDELEVU KUFIKIA 2030?

Kwa sasa, dunia iko mbali na kufikia lengo la 6 la maendeleo endelevu. Tunahitaji haraka uwekezaji mkubwa na uvumbuzi ili kuongeza maendeleo mara nne kwenye 'mnyororo wa usafi', kutoka vyoo hadi usafirishaji, ukusanyaji na kushughulikia taka ya binadamu. Kama sehemu ya mwelekeo unaotegemea haki za binadamu, serikali lazima zisikilize watu ambao wanaachwa nyuma bila vyoo na kutenga fedha maalum kuwajumuisha katika mipango na michakato ya kufanya maamuzi. Sekta za umma na za kibinafsi lazima zifanye kazi na jamii ambazo hazijahudumiwa ili kuunda mifumo endelevu ya usafi inayowafanyia kazi.

MFUMO ENDELEVU WA USAFI UNAONEKANAJE?

Usafi endelevu huanza na choo ambacho kinachukua vizuri kinyesi cha binadamu kwa njia salama na ya heshima. Kisha kinyesi hicho kinawekwa kwenye tanki, ambapo kinaweza kutibiwa au kuondolewa baadaye na huduma ya kukusanya au kusafirishwa mbali na bomba. Hatua ifuatayo ni kutibu na kuitupa/kuitumia kwa njia salama. Kutumia tena kwa njia salama taka ya kibinadamu inaweza kukamata uchafuzi wa gesi za ukaa kwa ajili ya uzalishaji wa nishati na kuandalia kilimo chanzo cha kutegemeka cha maji na virutubishi. Mifumo endelevu ya usafi inapaswa kuwa na uwezo wa kuhimili mafuriko ya mara kwa mara, ukame, mabadiliko katika upatikanaji wa maji na kuongezeka kwa kiwango cha bahari inayoletwa na mabadiliko ya hali ya hewa.

KESI ZA UCHUNGUZI

Misheni ya Kusafisha India

Swachh Bharat Mission (SBM) – au 'Misheni ya Kusafisha India' – ilikuwa kampeni ya India nzima kutoka 2014 hadi 2019 ili kumaliza kujisaidia nje na kuboresha usimamizi wa taka ngumu. Ilikuwa programu kubwa zaidi ya usafi duniani, yenye utegemezo wa kiwango cha juu cha kisiasa, iliyochochea harakati za umati kuacha kujisaidia nje. SBM ilihusisha serikali, familia, na sekta ya kibinafsi, na kutumia mbinu za mabadiliko ya tabia zinazoongozwa na jamii kubadilisha maisha ya mamilioni ya watu kote nchini.

Utafiti wa hivi majuzi [3] uligundua akiba ya gharama ya kila mwaka kwa kila familia ya Dola za Kimarekani ($)727, na akiba ya gharama za matibabu, kuepusha kifo cha mapema, na faida za kupunguzwa kwa muda wa kusafiri kwenda kwa maeneo ya kujisaidia nje yote imesababisha sehemu kubwa ya faida.

Hadithi kamili: **https://www.unicef.org/media/86836/file/State-of-the-world%E2%80%99s-sanitation-2020.pdf**

Nepal imemaliza tatizo la kujisaidia nje

Mwaka wa 2019, Nepal ilitangaza kwamba ilikua imemaliza 'tatizo la kujisaidia nje' baada ya miaka 10 ya ushirikiano na utegemezo wa serikali ulioratibiwa kwa sekta ya usafi. Kamati za uratibu ya WASH zilianzishwa katika ngazi za kiutawala, ikijumuisha wawakilishi kutoka asasi za kiraia, karibu sekta zote na sehemu zote za kisiasa.

Tangu hapo, Nepal imeendelea katika safari yake ya kudumisha na kushughulikia eneo pana la tabia chini ya manifesto yake ya usafi. Serikali inakazia fikra kusongesha familia kwa kiwango cha juu cha huduma, na utafiti wa hivi karibuni ukionyesha kwamba kiwango cha idadi ya watu wanaotumia huduma za msingi za usafi imeongezeka kutoka asilimia 60 mwaka wa 2014 hadi asilimia 79 mwaka wa 2019.

Hadithi kamili: **https://www.unicef.org/media/86836/file/State-of-the-world%E2%80%99s-sanitation-2020.pdf**

Kushughulikia uchafu mahali ipo nchini Bolivia

Nchini Bolivia, suluhisho la kushughulikia uchafu mahali ipo inakimu mahitaji ya idadi ya watu inayoongezeka haraka inayokabiliana na gharama ya juu ya kuwekeza kwa mabomba ya maji taka ya kawaida na viwanda vya matibabu ya maji machafu. Kwa sababu hiyo, kampuni ndogo na za kadri za malori ya kuvuta taka zimejitokeza kukidhi mahitaji ya kuondoa taka kwenye shimo za choo na tanki za septiki. Katika majiji kama Santa Cruz, kampuni za kuondoa taka zimekuwa zikifanya kazi kwa zaidi ya miaka 30 bila udhibiti au kanuni zozote rasmi.

Licha ya ukosefu wa uangalizi, kumekuwa na maendeleo katika kulinda wafanyikazi wa usafi. Suluhisho zinazotekelezwa mjini Santa Cruz zinajumuisha:

- Kutumia teknolojia za choo zinazodhibiti mfiduo wa wafanyakazi kwa kinyesi.
- Matumizi ya viwango vya kitaifa vya afya na usalama kwa wafanyikazi wa usafi.
- Usanifishaji wa taratibu za ukusanyaji, usafirishaji, na kutoa maji taka ya nyumba, inayolenga usalama wa viwandani na utunzaji wa mazingira.
- Moduli za mafunzo zilizoandaliwa kwa kushirikiana na vyuo vikuu.

Hadithi kamili: **https://www.unicef.org/media/86836/file/State-of-the-world%E2%80%99s-sanitation-2020.pdf**

UNICEF, Athari za Kitaifa za Kiuchumi na Kifedha za Misheni ya Swachh Bharat, UNICEF, New York, 2020.

Tanzania inasema, "Nipo tayari"

Nchini Tanzania, kampeni ya mawasiliano ya mabadiliko ya tabia ya kitaifa, Nipo Tayari, imezinduliwa ili kufikia usafi ulimwenguni mwaka wa 2025. Mitandao ya Usafi, inayojulikana kama vikundi vya jirani, zinaundwa katika kiwango cha jamii, na viongozi kwa kila familia 10-15, ili kuhamasisha jamii kufikia na kudumisha hali ya 'kutojisaidia nje' Wakiwa wamejulishwa na ushahidi kutoka kwa uchunguzi wa nyumba kwa nyumba, vikundi vya jirani vimekuwa na jukumu muhimu katika kuelewa ni familia zipi zimeanza au hazijaanza mazoea salama ya usafi. Kulingana na mambo tuliyojifunza, hatua za ubunifu na zilizolengwa zinajaribiwa kufikia familia za 'maili ya mwisho', ikijumuisha familia zilizotengwa kijamii na masikini, pamoja na familia zilizo na rasilimali za kiuchumi za kujenga vyoo lakini zinachagua kutofanya hivyo.

Hadithi kamili: **https://www.unicef.org/media/86836/file/State-of-the-world%E2%80%99s-sanitation-2020.pdf**

NINAWEZA KUFANYA NINI KUSAIDIA?

Umoja wa Mataifa umezindua Mfumo wa Kuharakisha SDG 6 - mpango mpya, unaounganisha ambao unahusisha sekta zote za jamii ili kuharakisha maendeleo kwa kuboresha msaada kwa nchi. Mfumo wa Kuharakisha SDG 6 ni sehemu ya Muongo wa Kuchukua Hatua kufanikisha SDGs kufikia 2030 ya Katibu Mkuu wa UN.

Lengo ni kuendesha maendeleo kupitia viboreshaji vitano:

1. Ufadhili ulioboreshwa ni muhimu ili kupata rasilimali ya kufadhili mipango ya nchi.
2. **Data na Habari** inalenga rasilimali na inapima maendeleo.
3. **Ukuzaji wa uwezo** huunda wafanyakazi wenye ujuzi bora, unaboresha viwango vya huduma na huongeza ubunifu wa kazi na uhifadhi katika sekta ya maji.
4. **Uvumbuzi** katika mazoea mazuri na teknolojia utaboresha usimamizi wa rasilimali za maji na usafi na utoaji wa huduma.
5. Na **utawala** bora na ushirikiano katika mipaka na sekta zote zitafanya SDG 6 kuwa jukumu la kila mtu.

Shiriki mifano ya kazi yako kupitia SDG 6 Action Space kama msukumo kwa mashirika mengine na mitandao: **https://www.unwater.org/sdg6-action-space/**

UKWELI NA TAKWIMU

- Karibu nusu ya idadi ya watu ulimwenguni - watu bilioni 3.6 - wanaishi bila choo salama. (WHO/UNICEF 2021: **https://www.unwater.org/publications/who-unicef-joint-monitoring-program-for-water-supply-sanitation-and-hygiene-jmp-progress-on-household-drinking-water-sanitation-and-hygiene-2000-2020/**)
- 'Choo salama' ni ufupi wa 'huduma ya usafi inayosimamiwa vizuri', ambayo hufafanuliwa kama kituo kisichotumiwa na familia zingine, ambacho kinaweza kutibu au kutupa uchafu wa watu kwenye sehemu hio, kuzihifadhi kwa njia salama ili kumwagwa na kutibiwa sehemu ya mbali , au imeunganishwa na mabomba ya maji taka inayofanya kazi. (WHO/UNICEF: **https://washdata.org/monitoring/sanitation**)
- Ulimwenguni, angalau watu bilioni 2 hutumia chanzo cha maji ya kunywa kilichochafuliwa na kinyesi (WHO/UNICEF 2021: **https://www.unwater.org/publications/who-unicef-joint-monitoring-program-for-water-supply-sanitation-and-hygiene-jmp-progress-on-household-drinking-water-sanitation-and-hygiene-2000-2020/**)
- Kila siku, zaidi ya watoto 700 chini ya umri wa miaka mitano hufa kutokana na ugonjwa wa kuhara inayohusishwa na maji chafu, na usafi duni (UNICEF 2021: **https://www.unicef.org/media/95241/file/water-security-for-all.pdf**)
- Kwa kila $ 1 iliyowekezwa katika usafi wa msingi hadi $ 5 inarejeshwa kwa gharama za matibabu zilizohifadhiwa na tija iliyoongezeka. (Hutton et al. 2015: **https://www.copenhagenconsensus.com/sites/default/files/water_sanitation_assessment_-_hutton.pdf**)
- Watu milioni 494 bado wanaenda haja nje. (WHO/UNICEF 2021: **https://www.unwater.org/publications/who-unicef-joint-monitoring-program-for-water-supply-sanitation-and-hygiene-jmp-progress-on-household-drinking-water-sanitation-and-hygiene-2000-2020/**)
- 1 kati ya 3 ya idadi ya watu ulimwenguni - watu bilioni 2.3 - wanakosa vifaa vya msingi vya kunawa mikono nyumbani. (WHO/UNICEF 2021: **https://www.unwater.org/publications/who-unicef-joint-monitoring-program-for-water-supply-sanitation-and-hygiene-jmp-progress-on-household-drinking-water-sanitation-and-hygiene-2000-2020/**)
- Kufikia upatikanaji wa jumla wa maji na usafi unaosimamiwa vizuri ifikapo mwaka 2030 itahitaji kuongeza mara nne viwango vya sasa vya maendeleo. (UN-Water 2021: **https://www.unwater.org/sdg6-update-the-world-is-off-track/**)

PATA KUJUA MENGI ZAIDI

- Wavuti ya Siku ya Choo Duniani: **www.worldtoiletday.org**
- Ripoti ya Hali ya Usafi wa Dunia ya UNICEF na WHO: **www.unicef.org/reports/state-worlds-sanitation-2020**
- Ripoti ya UN ya Maendeleo ya Maji Duniani 2021: **www.unwater.org/publication_categories/world-water-development-report/**
- Programu ya Ufuatiliaji wa Pamoja wa WHO / UNICEF wa Ugavi wa Maji na Usafi (JMP): **https://washdata.org/**
- Mfumo wa Kuharakisha SDG 6: **https://www.unwater.org/publications/the-sdg-6-global-acceleration-framework/**
- Nafasi ya Kuchukua Hatua ya SDG 6: **https://www.unwater.org/sdg6-action-space/**
- Uchambuzi na Tathmini ya Ulimwenguni ya UN-Water ya Usafi na Maji ya Kunywa: (GLAAS): **www.unwater.org/publications/hygiene-un-water-glaas-findings-on-national-policies- plans-targets-and-finance/**